

**Tak bylo Belgické Kongo
zbaveno trýznitele a svět
osvobozen od domnělé
prehistorické obludy.
Ovšem, jak dlužno dodat,
nevyskytne-li se na povrchu
naší země nová nestvůra,
horší této, která ovládána
zlou vůlí a opatřena
nejmodernějšími technickými
prostředky bude
sužovati lidstvo hrozným
způsobem. Kdož ví?**

Petr Ginz, Návštěva z pravěku

1

Ráno bylo příjemně, nebe se klubalo dorůžova a vítr ustal. V předsíni jsem si nervózně nasadil systémový port, co se mu vznešeně říkalo thinker. Oddechl jsem si, když se mi před očima rozlila známá zlatavá clona s řadou informačních ikon. Jsem totální socka, ale do šestnácti to budu muset vydržet, když jsou rodiče tak retro. Pak si snad nebudu muset nasazovat tuhle vykopávku, ale píchnou mi čip jako spolužákům. A taky budu moct být v Systému připojený permanentně a ne jen v časech, kdy to máma uzná za vhodné. Naštěstí se mi Feri ani Míky nesmějou. Dobrý kluci, chtělo se mi říct, ale hned jsem to zahnal, protože takové označení juniorů bylo nedoporučené. „Dávej na sebe pozor,“ zněl v uších hlas ženského rodiče, ještě když jsem s funěním mířil do kopce k hlavní křižovatce.

Zaber a dýchej. Zaber a dýchej... opakoval jsem si a v uších se mi ozvala hudba. Překvapivě mi thinker vybral zase Čajkovského 1812. Opřel jsem se do pedálů a rozhlédl se. Stezky, domy i alej před mýma očima prosekávala oranžová linka s popisem trasy, hodnotami rychlosti, odhadem dojezdu, vlevo běžely hodnoty mého krevního tlaku, tepové frekvence, glykemie, predikce fyziologických hodnot během jednotlivých úseků cesty... Dneska jsem nějak pomalý.

Ozval se signál a vpravo nahoře se objevila Feriho tvář.

„Přijmout,“ vyslovil jsem nahlas. Bicykl automaticky převzal autopilot a elektromotor jemně zabzučel a zkorigoval rychlost.

„Čus, jéčko,“ zahuhlal Feri, evidentně ještě za stolem doma v kuchyni, kde se cpal lupínkama s jogurtem. „Už spíduješ do školy?“

„Jak vidíš... Vo co gou?“ odpověděl jsem udýchaně.

„Mám zásek. Spadla nám doma celá síť. Řekneš třídní, že na exhibici dorazím pozdějc?“

„Proč jí nezavoláš sám?“ zašklebil jsem se, protože mi bylo jasné, že fejkuje. Vzápětí jsem zahrnul podle červené šipky, která zablikala v prostoru přede mnou.

„Nechci ji otravovat takhle po ránu. A pak...“

„Ó ká. Ale mákni. Nezapomeň, že máme domluvenej zápas.“ odpustil jsem si poznámku, že jim síť padá nějak moc často, a bezmyšlenkovitě jsem pokračoval cestou, kterou mě vedla navigace.

„Dvanáct minut do cíle... rest point tři minuty,“ ozval se hlas oblíbeného herce. Co je to za blbost, proč mě to vede tudy?

„Naplněnost močového měchýře 80 procent, přestávka nutná.“ Zablikala červená kontrolka. Ou šit, to kvůli močení nestihnu exhibici, pitomý automaty, blesklo mi hlavou. Zabrzdil jsem smykem, položil kolo na okraj cesty a thinker si na chvíli sundal. Ten bude zase řvát, usmál jsem se a popošel k nejbližšímu stromu, stáhnul kalhoty školní uniformy, co se jim nedal rozepnout poklopec, a velkým obloukem vypustil nádrž. Kolem byl klid, jen zdálky doléhal šum dálnice. Vážně už bylo načase, ale abych kvůli tomu jezdil na odpočívadlo, mě ani nehne. Vzápětí jsem si ale uvědomil, jak by to dopadlo, kdyby tak uvažoval každý. Asi by společenství dlouho nefungovalo. Rebel, tak mi říkali ve škole. A mě to trochu štvalo a doufal jsem, že ty svoje záchvaty dokážu ovládnout. Najednou mě mrzelo, že jsem porušil další pravidlo.

Opřel jsem se do pedálů a cesta se znovu rozjela proti mně. Dlouhá ulice mezi navlas stejnými rodinnými domky, parkoviště u sportovní haly, alej, co jsme ji v rámci třídního týmbildingu před pár lety pomáhali sázet...

Zpomalil jsem a otočil hlavu směrem, odkud se vždycky připojoval. Ale nikdo nebyl na dohled a ani v navigační mapě na pozadí jsem jeho tečku neviděl.

„Kól Simi... Ó ká...“ zadal jsem do Systému akustický pokyn, a když se chvíli nic nedělo, zastavil jsem a opřel se nohou o zem.

„Haj, Jony...“ objevila se konečně v poli přede mnou spolužákova tvář.

„Krásné ráno, jsem kousek od vás... na našem místě... tak si říkám, jestli třeba dneska nepojedeš?“

„Díky, to je fajn, ale dneska to na kole nedávám. Měl jsem těžkou noc... promiň.“

„Takže zase zůstaneš online?“

„Ne, už je to mnohem lepší. Jedu s rodičem... už se na vás fakt těším...“

„Gúd, juniore. Bude to v pohodě, uvidíš... Musíš věřit... všechno se spraví,“ zakončil jsem naučenou frází.

Vzápětí mi před očima začala výhrůžně blikat navigační šipka a melodický hlas připomněl, že mám nejvyšší čas vyrazit.

Ke škole jsem navzdory obavám Systému, že přijedu pozdě, dorazil pět minut před srazem. Rámy jsem prošel i s bicyklem, na displeji zablikalo moje jméno a čas příjezdu. Za rohem jsem ho zaparkoval do kóje naší třídy a pokračoval po modré čáře na dvůr. Virtuální obraz před očima zmizel, ve škole žádná individualizovaná aplikace, včetně spojení s venkem, nefungovala. A jako pokaždé se mi na chvíli rozbušilo srdce a polilo mě horko.

„Krásný den,“ pozdravil vedle mě předpisově Tami a zvedl ruku. I já vzorově zasalutoval a donutil se do úsměvu, který se ale podobal spíš šklebu. Naštěstí se parták už díval dopředu a směřoval na shromaždiště.

„Ahoj Jony,“ ozvalo se za mnou „tak už jsem tady.“

„Helou, Simi, super,“ otočil jsem se a tentokrát jsem se usmál upřímně. „Jak je?“

„Gúd... A hele, dneska jsme tamhle!“

Na velkém dvoře obklopeném vzrostlými stromy se rozzářily velké obdélníky vymezující polohu jednotlivých tříd. Dnes naše fialová barva zablikala na konci plochy, hned vedle hřiště.

„To by byla paráda, celý dopoledne hrát...“ zašeptal Tami a já se usmál, ale obrátit se na něj jsem se neodvážil. Už tak jsem měl průsvihů dost. Seřadili jsme se čelem proti týčrovi a každý ho ve chvíli, kdy jeho místo zablikalo, pozdravil malou úklonou. Feriho místo bylo prázdné. Mám narušit rituál, nebo ho omluvit až ve třídě? Kašlu na něj, stejně se zase zašil. Nechápu, že mu to za to stojí.

Zazněl známý zvonivý tón a ze mě spadla všechna nervozita a naplnila mě radost. Všechny hlavy se podívaly stejným směrem, kde se před námi vznášela velká tvář ministra osobního rozvoje. Jeho úsměv zářil jako slunce.

„Krásný nový den, mladí přátelé,“ kývnul a všichni sborem předpisově odpověděli. „Všichni jsme dostali tento nový den jako nezasloužený dar. Opět jsme dostali šanci být lepší, moudřejší, prospěšnější naší planetě i Lize národů,“ pokračoval ministr. „Společenství vám mladým nabízí příležitost se naučit další úžasné věci, které vám pomohou se ještě více radovat z toho, že je život krásný a vy můžete být jeho součástí. Buďte si toho vědomi a nezapomínejte, jak křehké naše společenství je, pokud nebudeme svorní. Radujte se a učte se!“ zahlaholil, skoro jako by zpíval, a zvedl ruku k pozdravu, ale to už většina žáků a učitelů propukla v radostný jásot doprovázený potleskem. I já měl co dělat, abych potlačil slzy.

„Jsem tady... thanks...“ přerušil moje dojetí přibíhající Feri a nepředpisově mě štouchnul loktem do žeber. Zalila mě vlna vzteku, ale protentokrát jsem se ovládl. Už pro ta slova, co jsem před chvílí vyslechnul, a pro předsevzetí, že se konečně polepším. Naštěstí vzápětí zazněly první tóny školní hymny a my začali zpívat. Každý z nás, stovky dětí na dvoře, všechny

školy v zemi, celý svět, všechno vítalo nový den s jeho krásnými přísliby.

Hned ráno repete na zítřejší test z dějáku. Yes, novodobá historie mě fakt baví. Z přihrádky jsem vytáhnul svoje virtuo-goggles a rozvalil se na fat-boy. Chtěl jsem mávnout na Tamiho, ale ten už měl oči za průzorem.

„Třicátá léta...“ zahlásil jsem a v prostoru přede mnou se rozhoupala Země, jako bych ji viděl z vesmíru. „Evropa... 2030... 35... 40...“ Obraz se přiblížil a já už poněkolkáté žasnul nad rychle ubývajícími lesy, vysychajícími řekami. Mapa se zbarvila stupnicí sucha, Čechám se ty nejextrémnější hodnoty pořád vyhýbaly.

Zásobení potravinami – sněť pšenice, kukuřice, plíseň rýže...

„Nemoci,“ zablíkalo vlevo.

„Detail!“ rozkázal jsem a nad piktogramy měst začaly hrozitvě vyrůstat grafy. Covid, malárie, hemoragická horečka, žloutenka, encefalitis, tyfus... Počty případů, počty úmrtí. Afrika, Asie, jižní Evropa... Hudba v pozadí zesilovala.

„Simulaci!“

Stojím v bílém plášti v nemocnici, rozhlížím se. Venku je děsné horko, vidím, jak se za oknem chvěje vzduch, v místnosti je snad dvacet postelí, na nich děti jen o málo mladší než já. Vyhublý tmavý kluk z postele přede mnou natahuje ruce, ale padají mu zpátky na příkrývku.

„Pane doktore, je to úplná epidemie, venku čeká snad deset dalších nemocných,“ volá ode dveří sestra a mává nějakými papíry.

„Uložte je na chodbu,“ slyším vlastní hlas, pak beru od sestry výsledky vyšetření. Hrůza, většina je pozitivní... vím, že jim zbývá nejmý pár dní. Má vůbec smysl je léčit? Ztrácet čas?

„Zpět!“ vyslovuju další příkaz a s úlevou se od 3D projekce odpoutávám, jsem zase ve třídě a před očima mám pohyblivé mapy, grafy. Zachycují migraci ve čtyřicátých a padesátých letech. Je děsivě krásné vidět, jak zhasínají piktogramy vodních zdrojů a od nich jako vlny na hladině prchají lidé. Tisíce, miliony směrem na sever, západ...

„Detail! Ví ár!“ Vznáším se nad vyprahlou rovinatou krajinou. Podél vysoké zdi se valí zástup lidí, bídně oblečené děti, muži i ženy, senioři, co se sotva drží na nohou, nemůžu dohlédnout, kde začíná a kde končí. Někde na boku stojí nákladáky s pomocí – vojáci vytvářejí kordon a pouštějí lidi po malých skupinách. „Přiblížit!“

Všchno vidím z korby vozu, pode mnou desítky natažených rukou, já do každé z nich dávám lahev s vodou. „Tady máte a jděte! Uvolněte místo pro další... je vás moc!“ volá kolega vedle mě. Je to Tami. Oni ale zůstávají u nás, tlačí se, nějaká dívka upadla a ostatní po ní šlapou, někdo seskakuje z vozu, aby jí pomohl... zdálky se ozval výstřel a pak další...

Zablíkal můj osobní senzor a obraz zmizel. „Napij se, jéčko!“ ozval se známý hlas a já si uvědomil, že mám fakt v puse úplně sucho. Na okamžik jsem sundal brýle a nadechnul se. Pak jsem se rozhlédl po místnosti. Tami se taky zrovna probral a požíval se na mě: „Hustý, co?“

Vzal jsem z osobní kóje skleničku a na tři loky vyžahnul připravený nápoj. „Jsem zvědavěj, kde je asi teď Feri...“ usmál jsem se.

„Určitě zkoumá poslední novinky středomošské kuchyně ve třicátých letech.“ Ukázal na kamaráda, který se za okuláry díval kamsi do prázdna. „Koukni, jak slintá...“

„Pokračujte v práci!“ ozval se přísný hlas týčera. Najednou stála mezi námi, a kdybych necítil její parfém, myslel bych si, že se taky jenom promítl. I když...

„Pardon!“ Postavili jsme se do pozoru a jednohlasně odpověděli a já dovysvětlil: „Potřeboval jsem doplnit tekutiny.“
„Pokračujte v práci!“

Matematika byla nejdřív celkem nuda, i když jsem se samozřejmě snažil tvářit předpisově. Vyfasovali jsme předpotopní kalkulačky – placky s prťavým displejem, co jsem viděl jen v muzeu.

„Stiskněte červené tlačítko na horní hraně...“ instruoval nás monotónním hlasem týčr a já zachytil zděšený pohled Peteho.

„Kde to vyhrabali?“ zašeptal Feri, ale to už mi na displeji zablikala početní úloha.

„Zařízení se máte naučit používat v rámci přípravy na mimořádné situace. Nejsou zapojena v centrálním Systému.“

„Snad nebudeme muset sami počítat!“ zaúpěl úplně nahlas Feri a několik spolužáků se zasmálo.

Nakonec to ale byla docela zábava. V levém sloupci se objevily příklady a vpravo nabídky správných řešení. První úkol byl tipnout, který výsledek patří ke které úloze.

„Alfa... to by mohlo být...“ zamyslel jsem se. „Jo, tady, čísla čtyři. A beta to bude asi dvojka, to sedí...“ Tlačítkem se šipkami jsem označil kombinace a stisknul Enter. Matika mi vždýcky šla.

„Error,“ zablikalo na displeji. Cože, to je v háji! Do hlavy se mi nalila horkost. Kde to mám špatně?

Alfa, to je čtyři, určitě, beta asi tři, gama jedna... Enter...

„OK,“ zablikalo konečně. Yes!

„Až přiřadíte správné kombinace, stiskněte číslo jedna a program vám ukáže postup úlohy,“ zastavil se učitel nade mnou. Přejel jsem pohledem po třídě a s uspokojením zjistil, že většina spolužáků pořád ještě tipuje. Přece jenom nejsem takovej blb! Tak se ukaž – zmáčknul jsem jedničku a na displeji se

rozvinula dlouhá řada čísel a znamének. Jak se v tomhle mám vyznat? Snažil jsem se sledovat řešení krok po kroku, ale myšlenky mi pořád někam utíkaly. K přestávce, co byla před námi, k ranní jízdě na kole, k zítřejší písemce, ale nejvíc ze všeho k tomu výjevu z nemocnice, co jsem v něm byl minulou hodinu. Proč mě to vlastně tak vzalo?

„Teď utvořte dvojice,“ ozval se učitel a zastavil se před tabulí, na které se objevily dvojice jmen, co Systém vygeneroval. Vedle mého stálo: Kari.

„A vzájemně si projděte a okomentujte vybranou úlohu. Nezapomeňte ale, že každý má jiné zadání.“

„Tak kolik?“ zvedl jsem oči k juniorovi vedle mě.

„Zero. Pořád to nemám...“ Znělo to skoro smutně. „Jsem asi úplně blbá...“

„To dáme, ukaž. Koukni, tohle bude asi...“

Nevím proč, ale cítil jsem se příjemně, když si Kari přitáhnul, vlastně přitáhla židli těsně vedle mě. I když jsme všichni ve školních uniformách vypadali stejně, nemohl jsem si nevšimnout hrudních partií a myšlenky se mi rozběhly do hodiny biologie. K mému zděšení se červeně rozblikala kontrolka zdravotního senzoru na předloktí, informovala mě, že mi pulz skočil na stovku.

Dýchej, dýchej, tak vás to učili, ne? poručil jsem si a doufal, že to zvládnu dřív, než mi zdravotní sensor aplikuje kompenzaci. Yes! Ani ne za minutu už jsem se zase dokázal soustředit jen na čísla na displeji.

„Podívej, tohle patří sem... tady to bude pětka,“ komentoval jsem nahlas a Kari přikyvovala. „Chápeš?“ Klid se mi konečně vrátil.

„Yes, thanks.“

Konečně přestávka! Předpisově jsme se seřadili v přechodové zóně. Tenhle zvyk už měli dávno zrušit. Dřív to prý bylo potřeba ke spárování zdravotních senzorů se svačínovým automatem, což je dneska úplně na nic, protože všechno jde přes centrální systém. Feri na mě mrknul a já zase mrknul na Kari. Ale jenom na vteřinku, to když jsem z police vytahoval hrací virtuelmet. Skrz prosklený tunel jsem viděl, jak ve velké školní zahradě pobíhají malé děti s velkými brýlemi a lapají ve vzduchu a mezi keři. Takhle hra na lov zvířátek mě taky bavila, když jsem byl ještě bejby. Teď jsem se tomu smál.

„Ty ne, Feri, dej to zpátky!“ přistoupil ke kamarádovi instruktor a profesionálním pohybem mu už nasazenou helmu sundal z hlavy.

„Cože? Proč?“

„Potřebuješ větší výdej. Čísla mluví jasně,“ pokračoval strojevě instruktor.

„Už zase?!“ zavzdychal Feri, protože věděl, co bude následovat.

„Kdyby ses tolik nepřecpával...“ usmál se vedle mě Miky a pak se mu nezdořile podíval na zdravotní senzor a smířlivě dodal: „To bude v pohodě, myslím, že stačí pět koleček. Tak sebou hoď, juniore.“

„To mezitím umřu, teda pardon, padnu vyčerpáním...“ zakvílel Feri, ale bylo vidět, že už se s tím smířil. Nesmírně pomalu si šněroval běžecké boty a při každém pohybu opakoval: Ach jo.

„Tami, Miky, já a...“ rozhlédl jsem se: „Simi, hraješ s náma?“ Chtěl jsem se zeptat, jestli to zvládne, ale nebylo to korektní, a tak jsem jen dodal: „Teda, jestli se ti chce...“

Podíval se na nás a oči se mu rozzářily: „Jasně, díky. Snad ti to nebudu moc kazit.“

To už Tami vyběhl na plac a taky Miky zaujal výchozí pozici.

